

BISERICA SI SCOALA

REVISTA BISERICESCA, SCOLARA, LITERARA SI ECONOMICA

ABONAMENTUL:
Pe un an 100 Lei
Pe jumătate de an 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică

REDACTIA SI ADMINISTRATIA:
Arad, Strada Eminescu N-rul 15
Telefon pentru oraş şi judeţ: 266

Să îmbrăţişem industria şi comerţul.

O datorie a preoţilor.

În „Cuvântul Ardealului“ din Arad s'a publicat un apel către preoţi şi învăţători. Sunt rugaţi să trimită din satele lor copii la căminul de ucenici înfiinţat de oraşul Arad. Oficiul Protopopesc al Aradului a dat în acelaş scop un ordin circular către parohiile sale, precum suntem informaţi.

În adevăr e mare datorie aceasta, acum, în timpul de cucerire internă. Pentru că e adevărat, armata noastră şi-a pus grănicerii aproape la hotarele etnice ale neamului, dar din ţara hotărnicită de graniţă, avem încă mult de cucerit.

Cea mai mare parte a bogăţiilor ţării sunt în mâni străine prin meserii şi negoţ. Noi năzuim să ne dăm copiii la liceu şi la alte şcoli şi pe toţi, fără osebite, vrem să-i facem „domni“, sărmanii de ei. Câţi ajung să-şi roadă coatele prin cancelarii, slugă la toţi şefii şi mai sărac decât toţi cei cari li calcă pragul cancelariei.

Adevărata domnie o ţin străinii, cari au ştiut să-şi aleagă meseriile, negoţul. Aici e stăpân, n'are şefi peste şefi, dar îşi are traiul bine asigurat şi e asigurat şi viitorul familiei, pe care el apoi, ca om înstărit o poate purta la şcoală mai bine decât bieţii funcţionari.

E chemarea neamului să-şi completeze cucerirea, cucerind bogăţiile meseriilor şi ale negustoriilor. E datoria românilor să smulgă şi cetăţile plugului de aur din mâna străinilor.

Preoţii şi învăţătorii sunt datori să lumineze pe părinţi, să deştepte dragoste în copii pentru îmbrăţişarea meseriilor şi a negoţului.

Noi dăm la aceste ocupaţiuni numai pe copiii cari nu pot să-şi mântuiască clasele în şcoală secundară, adică dăm elemente slabe. E o adevărată pacoste. Din aceştia nu vor ieşi decât nişte meseriaşi sau comercianţi de ul-

tima categorie şi cu astfel de oameni nu se poate cuceri bogăţia nemăsurată din mâinile străinilor. Ei, străinii, vin la meserii şi comerţ cu pregătiri mari: cu 4—6 clase secundare, chiar cu bacalaureate de liceu şi cu diplome. Şi nu se ruşinează să facă ucenici: 1—3 ani, fiindcă ei ştiu, că după aceea vor avea răsplăta în muncă îmbogăţitoare.

Ar trebui să se scrie foarte multe despre aceasta, ca să se arate pe deplin şi toate câte se dau prin meserii şi comerţ celor ce le fac cu bune pregătiri şi cu dragoste.

Preoţii noştri vor şti să le arate acestea şi ar fi bine să le facă cu toate privilegiile ce le dă activitatea pastorală.

*

Pentru cei din apropierea Aradului îndeosebi, dar şi pentru cei din depărtare, dăm următoarele informaţii privitoare la căminele de ucenici din Arad. Acestea sunt două: 1. În strada Fabricii sub conducerea directorului Traian Ţabic, iar 2. În Calea Victoriei lângă cazarma artileriei sub conducerea directorului Liviu Dublea.

Cel dintâu îşi are contingentul plin. Al doilea acum îşi recrutează ucenicii.

Condiţiile de primire sunt: să aibă cel puţin patru clase primare dovedite cu certificat, să nu fie trecut de 15 ani (ce se va arăta cu extras de botez dela parohie), să fie revaccinat şi se aibă şi despre aceasta certificat medical.

Plata pentru întreţinerea în cămin o plătesc patronii la cari vor fi plasaţi pentru însuşirea meseriilor şi a comerţului. Părinţii au să se îngrijească numai de hainele copiilor.

Plasarea copiilor la ucenicie, adică la diferite meserii şi comerţuri, precum şi la patroni, o face direcţiunea căminului în înţelegere cu părinţii copilului. Fireşte, părinţii pot să şi-l plaseze şi ei, dar e bine, ca încheierea contractului să se facă numai de către direcţiune, ca să nu fie exploatat copilul.

Ucenicii se pot aduce la meserii și comerț în orice vreme a anului, dar pentru cămine e bine să grăbească acum la începutul anului școlar, care e totodată și începutul căminului.

Ucenicilor li-se dă bună îngrijire din toate punctele de vedere. Li-se dă hrană bună, creștere religioasă și națională, spre a asigura țării nu numai un număr mare de muncitori, ci și suflete bune și inimi iubitoare.

Preoților, vă împliniți o datorie mare făcând propagandă în mijlocul păstorilor voștri, pentru îmbrățișarea meseriilor și a comerțului.

F. C.

No. 3796—926.

Comunicat oficial.

Aducem la cunoștință prea Cucernicilor Preoți, că:

1. Ieromonahul Eughenie Mucu și ieromonahul Atanasie Florian ambii dela Sf. Episcopie din Constanța;

2. Ieromonahul Varsanufie Oanca fost paroh provizor la parohia Mircești, jud. Roman;

3. Ieromonahul Glichorie Țibireac fost superior al schitului Tărăța din Sf. Mitropolie a Moldovei și Sucevei;

4. Ieromonahul Narcis Popescu dela Sf. Episcopie a Râmnicului Noul Severin;

pentru grave abateri dela disciplina monahală au fost excluși din Monahism.

Prin urmare dispunem, ca susnumiții, în caz de prezentare să nu fie primiți în Sf. Mănăstire a Eparhiei Noastre și peste tot nu li-se permite să slujască cele ale preoției.

Arad, 20 Septembrie.

Dr. Grigorie Gh. Comșa m. p.
Episcop.

No. 3889—1926.

Comunicat oficial.

Sf. Sinod cu adresa No. 390 din 7 Septembrie a. c. ne aduce la cunoștință următoarele: „La oficierea slujbelor religioase pentru pomenirea eroilor și a celorlalte sărbători naționale, Biserica ortodoxă este aceea la care trebuie să se officieze serviciul religios, indiferent de gradul erarhic pe care-l are slujitorul; iar programul oficial, odată stabilit trebuie respectat de toate confesiunile“.

Cenace aducem la cunoștința Prea Cucernicilor preoți, spre știre și conformare.

Arad, din ședința Consiliului eparhial, ținută în 18 Septembrie 1926.

Dr. Grigorie Gh. Comșa m. p.
Episcop.

Pr. Sf. Sa vizitează comunele bisericesti din Satchinez, Bărăteaz și Mănăștur.

Abia întors din protopopiatul Buteni și Hălmațiu, unde a sfințit 3 biserici și a vizitat 16 comune bisericesti, Prea sfințitul nostru Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, de astă dată face vizitații canonice în protopopiatul Vingei.

Dela reședință a plecat Duminică dimineața în 26 Septembrie a. c. cu automobilul, pus la dispoziție de Prefectura județului Timiș-Torontal, însoțit de consilierul referent Mihalu Păcățian și protodiaconul Ioan Cioară.

La Vinga se atașează protopopul tractual, Dr. Patriciu Țucra și pretorele Plasei dl Pavel Panta, un devotat fiu al bisericii noastre.

La hotarul comunei Satchinez este așteptat de mult popor cu trăsuri și călăreț. E salutat de reprezentanța comunei în frunte cu dl pretore Pavel Panta.

La orele 10 a. m. Pr. Sf. Sa este condus în procesiune dela locuința preotului local Vichente Radu la sf. biserică de următorii protopopi, preoți și diaconi: M. Păcățian protopop, consilier refer. Dr. Patriciu Țucra protopop, preoți: Nicolae Crișmariu din Bărăteaz, Pavel Jurma din Sânt-Andrei, Vichente Radu din Satchinez, Pavel Țișmonariu din Hodoni, Ioan Cioara protodiacon și Constantin Istrate Diacon.

Sf. Liturghie este oficiată de Pr. Sf. Sa cu un fast impunător, asistat de susmenționații protopopi preoți și diaconi.

Răspunsurile la serviciu divin au fost date de corul vocal condus cu multă dibacie de conducătorul Aurel Fanu.

În cursul sf. liturghii, candidatul de preoție Constantin Istrate a fost hirotonit întru presbiter duhovnic pentru parohia din Ecica. Solemnitatea actului hirotonirii a făcut asupra poporului o adâncă impresiune.

La Priceasnă preotul locului, Vichente Radu, în scurtul său raport despre starea vieții religioase morală culturală și materială a credincioșilor săi, accentuează că poporul materialcește e bine situat și ține cu tărie la biserică sa străbună. E un popor harnic și bun gospodar. În Satchinez sunt 392 numere de casă cu 1552 suflete ortodoxe române, germani — 1000 suflete, sârbi 300, un gr. cat. un evreu și 6 bapțiști. Poporul cercetează sf. biserică destul de regulat afară de zilele de vară, când unii lucrează și Duminică.

Averea bisericii este 32 jug. sesie par. și jumătate sesie redusă, un edificiu școlar cu locuință, apoi o casă de lectură veche, o casă națională și o casă parohială aproape terminată. Mulțumește Prea Sf. Sale în numele său și al poporului pentru deosebita bucurie și mângâiere sufletească, ce li-a cauzat prin înalta sa vizită, cu care i-a distins necruțând nici timp nici ostăneală.

Terminând părintele cu raportul său, Pr. Sf. Sa ține o înălțătoare predică ascultată cu atențiune încredată despre cauzele și urmările păcatului și despre datorințele creștinului adevărat de a se elibera de cătușele păcatului, cari întunecă sufletul. A fost o predică foarte instructivă că deosebită considerare la împrejurările locale din Satchinez. De sigur că cel de bună credință sau depărtat din sf. biserică edificați sufletește, mângâiați și întăriți în credința și dragostea lui Hristos și a deaproapelui.

La împărțirea sf. anafore sau distribuit între credincioși broșuri din biblioteca creștinului ortodox.

La masă am fost oaspeții bine primiți ai părintelui Radu. Aici sau făcut și recepțiile. Comitetul parohial, preotul rom. cat. și reprezentanța comunei au ținut să exprime Preasf. Sale omagiile de profundă venerațiune și dragoste:

Înainte de masă corul vocal, în onoarea Preasf. Sale a cântat mai multe cântări națională secerând aplauzele oaspeților. Coriștil în frunte cu zelosul lor conducător Aurel Fanu merită toată lauda.

La orele 3 $\frac{1}{2}$ după masă am trecut la *Bărăteaz*.

La hotarul comunei au ieșit întru întimpinarea Pr. Sf. Sale reprezentanța comunală în frunte cu notarul comunal, cu mult popor, călăreț și trăsuri.

În fața sf. biserici, fetița Tinca Babescu prin câteva cuvinte de bineventare, bine simțite și bine roștite, predă Pr. Sf. Sale un buchet foarte frumos de flori.

Preotul local, părintele Nicolae Crișmariu, îmbrăcat în ornate cu sf. cruce și evangheliile în mână întâmpină pe Pr. Sf. Sa în ușa sf. biserici.

Intrând în sf. biserică tixită de popor, se face un scurt serviciu divin, se ceteste rugăciunea de deslegare, după care urmează în fața sf. altar interesantul raport al părintelui N. Crișmariu. În numele său și al poporului în cuvinte alese și bine simțite salută pe Pr. Sf. Sa care a venit să învioreze sufletele cu lumina cuvântului evanghelic.

După mărturia tradiției — spune părintele — comuna *Bărăteaz* i-și are obârșia de prin veacul al XIII-lea.

Biserica actuală s'a zidit la anul 1830.

Afost la început comună curat românească. Numai de pe la anii 1850 au început a imigra aici elementul german care cu timpul a deposedat aproape jumătate din *elementul autocton*, ceea ce a avut de urmare și reducerea numărului populației noastre românești.

Procesul acesta de slăbire a acestei comune bisericești și-a avut cauza sa adâncă, care era ajungerea comunei către finea secolului XVIII sub stăpânirea celor 4 familii boierești sau domni feudali, cari în sensul legilor regimului de atunci trebuiau satisfăcuți cu lucrul lobagilor români de aici. Români noștrii au fost bătuți, batjocoriți. Unor oameni li s'a luat averea, pentru că n'au putut corespunde de a săvârși lucrul de lobagi, care era din cale afară asupritor, din care cauză au emigrat.

În astfel de împrejurări nime să nu se mire, că poporul acesta a scăzut și numeric și sub raportul averii și că alt element i-a ocupat locul.

Cu toate acestea poporul nostru și-a susținut instituțiunile sale: biserica și școala.

De prezent biserica are 10 jugăre extravilan pământ propriu, are un capital de 100.000 lei și o fundațiune bis. filantropică de 60.000 lei.

Comuna bisericească are peste 500 suflete. Numărul acesta însă se reduce prin imigrarea la colonizare a 26 familii, care în urma unei politici greșite de Stat executate pe calea reformei agrare, aici a slăbit o comună românească, care trebuia ajutată prin împroprietărire, aflându-se aici pământul necesar.

Parohia *Bărăteaz* constă din 110 numere de casă părechi cununate sunt 102, iar necununate (nelegiuite) 15. Bapțiști sunt doi; ceilalți s'au risipit adevărindu-se cuvintele lui Gamaleil către farizeii că: „Cea ce nu e dela Dumnezeu, se va risipi!”

Poporul e religios și cercetează sf. biserică. A suferit însă de împărecheri în trecut și sunt împărecheri și astăzi

„Sub oblăduirea în țeleaptă a Pr. Sf. Voastre — continuă părintele — am speranță că un Duh nou se va sălășlui în dieceza noastră, a cărui suflări înviorătoare va atinge și sufletul credincioșilor mei pentru a le reforma credința, întărindu-l în iubirea creștină, care toate le poate spre dobândirea speranței mântuitoare. În semnul acestei speranțe Vă urez din toată inima: „*Intru mulți ani stăpâne!*”

Sfârșind părintele cu raportul său Pr. Sf. Sa ține o cuvântare bine simțită și înălțătoare despre superioritatea sufletului și datorile omului de a se îngriji de mântuirea sufletului său. Poporul i-a făcut călduroase ovațiuni. Și aici ca și în toate locurile s'a distribuit între credincioși broșuri din biblioteca creștinului ortodox.

După vizita făcută părintelui Crișmariu, trecem la *Mănăstur*.

Aceiaș dragoste, aceeași căldură și însuflețire a poporului!

La hotarul, comunei așteaptă mult popor, cu călăreți și trăsuri în frunte cu primarul satului, care în câteva cuvinte salută pe Pr. Sf. Sa în numele poporului.

Înainte sf. biserici s'a adunat aproape tot satul, cu mic cu mare, bărbați, femei, tineri și bătrâni.

Administratorul parohial Violel Mihnț din Calacea întâmpină pe Pr. Sf. Sa în ușa sf. biserică, poporul îi face călduroase ovațiuni. Sf. Iconostas și sf. Altar e împodobit cu flori și cu roze, care de care mai frumoase. Sf. biserică este tixită de popor: rezultatul înțeleptei păstoriri a vrednicului preot, de pie memorie Ioan Popa, care a încetat din viață în anul 1925. Îndeplinirea parohiei pe calea concursului este în curgere.

Se face serviciul vecerniei, se cetește rugăciunea de deslegare după care Pr. Sf. Sa din ușa sf. Altar ține o instructivă predică ascultată cu mltă atențiune despre înțeleapta întrebuintare a timpului. Poporul îi face călduroase ovațiuni.

La cererea preotului sârbâsc, Pr. Sf. Sa intră și în biserică sârbească, binecuvintează poporul, iar preotul, în numele său și al poporului exprimă Pr. Sf. Sale velle mulțumiri pentru înalta vizită cu care l-a onorat.

Nu pot să trec cu vederea faptul foarte îmbucurător că atât în Satchinez, cât și în Bărăteaz și Mănăsturi, țărani se disting în cântările bisericesti.

La orele 7 Pr. Sf. Sa întoarce la reședință.

Cuvântare

la începutul anului școlar.

*Onorat Corp Profesoral,
Dragi elevi,*

Astăzi când din toate părțile lumii auzim glasuri de neîndestulare, voci desnădăjduite, când întreaga lume plânge după o soartă mai bună, după o atmosferă mai curată și morală — vă întreb eu iubților — unde și către cine și de la cine putem noi să așteptăm o îmbunătățire a sortii, la cine să recurgem după ajutor și mângăere? La omul păcătos? Nu — iubților — pentru că chiar el este cauza nefericirii noastre. — Emulația după stările înalte și după bunurile pământești vremelnice l'a degradat pe om, care numai este în stare a schimba tabloul trist al vieții de astăzi. Intocmai ca marinarul care pornește liniștit cu naia sa pe luciul mării purtând negoțul său dintr'o parte a lumii în alta, văzând că se apropie furtuna, care îl amenință în tot momentul cu scufundare nu recurge la ajutorul coloriaților marinari și călători pe vapor, ci înghenunchiază, își întoarce privirile sale către Cer, locașul celui Preafălat și-i imploară ajutorul și scaparea: așa și noi — dragi elevi — acum la începutul unui nou an școlar către El ne întoarce fețele noastre și căzând în picioarele Lui Î-l rugăm ca să ne ajute să nu ne înghită furtuna vieții, să ne dea puteri noi ca să putem scăpa din vârtejul lumii păcătoase să ne întărească și lumineze mințile noastre dându-ne înțelepciune.

Renăscuți și înălțați în sferile sentimentelor nobile să putem crește să fim oameni bine înarmați

pentru viață ca să putem lupta cu arma culturii moral-științifice pentru întărirea credinței și a neamului nostru strămoșesc.

Când ai intrat în acest atelier de știință trebuie — dragilor noștri — să vă dați seama că știința singură nu fericește pe om. — Nu. — Precum focul este un mijloc bun de trai al omenimei atunci când este bine întrebuintat, tot așa și știința este folosită omului dacă o folosește bine, spre binele său dar îndeosebi pentru binele comun. Și iar precum focul poate să fie un mijloc de distrugere omenească rău folosit, așa și știința egoistă, rău folosită poate să fie călăuză nefericii omenesți.

Dacă careva dintre voi a venit aici la școală cu scopul de a câștiga știința întru fericirea sa proprie, adică ca prin notele bune câștigate la răspunsuri să esopereze diploma câștigătoare de pâinea de toate zilele, atunci — dragi elevi — iată trebuie să v'o mărturisesc că foarte mult greșește acel elev, pentru că pâinea câștigată numai prin mecanism simplu va fi foarte amară, iar acel elev în curând sau mai târziu va da greș și-l vor zdrobi valurile mari și grele ale vieții. Are poporul latin un proverb foarte înțelept: „Nu pentru școală, ci pentru viață învățăm”. Aceste cuvinte cuprind în sine un adevăr nerăsturnabil adică, elevul cel bun nu cercetează școala numai pentru ca să-și îmbogățească cunoștințele sale, ci vine la școală îndeosebi pentru ca să-și întărească inima sa care este cuibul sentimentelor nobile și să o încălzească la focul sentimentului de jertfă ca să fie gata întotdeauna de a se jertfi pentru fapte nobile. Marele istoric Iorga zice: „Nu poți lucra fierul dacă nu este întâiu încălzit, și sufletele oamenilor tot așa de puțin”.

Un bun elev caută ca să-și formeze, și întărească caracterul moral, mărgăritarul atât de prețios dar foarte rar, al omului; toate aceste numai pentru fericirea lui proprie ci îndeosebi pentru fericirea bisericii și a neamului său.

Cu un cuvânt pentru el școala este un arsenal din care își alege armele de apărare în contra neajunsurilor și tempestăților vieții.

Aceasta este de altcum și deviza școalei de astăzi adică de a da *oameni* pentru viață bine înarmați.

Marele filosof poet german Herbart zice: „Instrucția dă cunoștințe noi și produce savanți, dar educația (cultura inimii) întărește sentimentele nobile, calitățile morale și naște oameni”.

Până când tu — iubite elev — din știința ta vei extrage esența așa numită „înțelepciune” vei fi fericit pentru că îți formezi caracterul tău moral. Tu nu te vei retrage din luptele vieții, ci te vei lupta dărz pentru moralul și binele comun, vei înțelege că viața fericită nu poate fi fără ajutorul lui Dumnezeu, vei ști că din prisosul muncii tale ai datorința sfântă să jertfești pe altarul bisericii și neamului tău strămoșesc. Nu te vei teme că vei perli, ori învinge dușmanul, nici te va înghiți mocirla vieții păcătoase de azi.

Tu ai înțeles și înțelegi scopul școlii și ești fericit, știi ce-i iubirea lui Hristos Domnul și o simțezi pre ea, care se jertfește pe sine pentru lume. Tu cunoști „eu” tău și-l recunoști în persoana aproapei tale deci și aceea o știi că faci o părticică din totul numit „omenime” pentru care tu trăiești, muncești și dacă e de lipsă și mori.

Atunci înțelegi tu cuvintele Mântuitorului Hristos rostite când dușmanii îl prineau pe cruce și când El suferea cele mai groaznice dureri omenești: „Doamne iartă-le lor că nu știu ce fac”.

Așa se înțeleg și cuvintele rostite de marele poet german Schiller: „Veniți să vă îmbrățișez milioane de oameni, să sărut lumea întreagă”.

Iubiți elevii Sosiți aici dela casele părinților voștri, unde a-ți învățat, iubirea lui Dumnezeu și cinstirea aproapei, înarmați-vă mai departe cu armele științei și ale credinței noastre ortodoxe, puneți-vă nădejdea viitorului vostru în Mântuitorul Cristos, care este iubirea și adevărul.

Scuturați praful egoismului și al păcatelor lumești, ca, curăți ca lacrima să puteți ieși în viață, ca apoi să deveniți cetățeni și credincioși vrednici ai bisericii noastre și ai patriei iubite. Astfel de suflete reclamă biserica și neamul nostru strămoșesc.

Preot, *Iuliu Halmajan*:
profesor de religie.

REFLEXII

la articolul „Jertfa și înțelepciune”.

Am citit cu adâncă mulțumire sufletească articolul din „Biserica și Școala” No. 38 „Jertfa și înțelepciune” al părintelui protopop Dr. Ștefan Ciorean, pentru-că după atâtea îndemnuri frumoase dela chemați și nechemați, cari cer dela preoțime numai jertfe în plinirea chemării ei, fără a le da mână de ajutor, a venit Prea Cucernicia Sa și a arătat în adevărată icoană nevoile preoțimei române, și aceasta nu a făcut-o unul din părțile noastre sărace, cari trăind în mizeria cea mare — comună tuturor — poate în deprimarea lor sufletească tac tăcerea sfântă a muceniciei cu răbdare creștinească, cu puțină speranță de mai bine. Prea Cucernicia Sa a arătat în articolul susmenționat tendințele subversive ale străinilor în dărâmarea credinței poporului în preotul său și prin acesta a-i depărtă dela biserica și legea strămoșească.

Preoțimea română, care trăiește în mijlocul poporului dela sate știe, și vede cum tind dușmanii de veacuri să dărâme tot ce e românesc, și cum caută toate mijloacele, ca să le slăbească credința în legea, biserica și neamul lor.

Vorbesc în ce urmează despre poporul din jurul Hălmașului — aproape tot de legea ortodoxă — unde aproape nu e om, care să-și aibă grâul și cucuruzul lui necesar pentru un an de zile din pământul lui,

și ca atare sunt siliți să lucre la firmele din apropiere, cari fiind străine nu țin cont de sărbătorile noastre, iar bieții oameni vrând-nevrând caută să lucre, când li-se poruncește, căci altcum sunt dați afară din lucru.

Ne-am scârbit până în adâncul sufletului, de îndrăzneala acestor venetici — cu intereseți de prin Ungaria — în ziua de 14 I. c. Era sărbătoare mare ziua „Inălțării sf. cruci” și pentru ținutul nostru eră îndoită sărbătoare, căci aveam în ziua aceasta între noi pe P. S. Sa Dl. Episcop al Aradului — bunul nostru Arhiereu, — care — după-ce cu oboseli mari și abnegație creștinească, în dorul de a lumina și încălzi cu focul sfânt al credinței sufletele credincioșilor, cutreerese satele din jur, servia în această zi în sf. biserică din Hălmașiu aducând mângăere și bucurie celor obidiți.

Acestea firme nu s'au știut a-și bate joc de noi nici chiar în ziua, când Arhiereul nostru era între noi, ci a poruncit oamenilor să vină la lucru și până când P. S. Sa servia în sf. biserică, ei bieții, cari și ei au avut nădejdea să-i audă cuvintele pline de înțelepciune, au fost siliți să lucre, neavând nici măcar bucuria să poată vedea pe Arhiereul lor.

Dar acestea rele și sfidări din partea lor au fost și înainte de înfăptuirea idealului național și ca atare e numai o continuare a batjocurii și desconsiderării ce se aduce legii românești.

Dar e dureros că mai nou se găesc și unii intelectuali, cari în loc să cimenteze ecvil-brul sufletec al poporului prin sprijinul ce ar fi datorii să dea preoțimei și bisericii noastre, înfig icul discordiei între preot și păstorii săi.

Sunt unii cari cred că, dacă poporul va rămânea și pe mai departe sub influența preoțimei, nu vor putea aranja trebșoarele așa cum cere interesul lor.

Intelectualii de seama acestor au fost apoi, cari crezând, că prin depărtarea poporului de sub conducerea preoților vor putea ei domina acest popor și s'au dat apoi prin diferite mijloace a băga zănie între preot și credincioși și a depărta acest popor de sub influența bine făcătoare a preoțimei.

Aceste lucruri au adus ce e drept o răcire între preot și popor.

Preoțimea română a fost factorul de lumină și de ordine și în trecut și va fi și în viitor, îndrumătorii satelor și ca atare a poporului român a fost, este și va fi preoțimea română. E o datorință elementară a statului și a intelectualilor români, cari nu urmăresc numai scopuri egoiste, ci țin la țara lor, ca să ajute aceasta preoțime în plinirea chemării sale, și nu a cere dela ea numai jertfe, fără a-i da mână de ajutor, căci aceasta preoțime nu duce o viață de oameni — cari au și ei puțină carte — ci o viață de cerșitori în lipsă continuă, silită să-și poarte în zdrențe și desculți 6-7 copii ce-i au. Căci din salariul de 40.000 lei dela stat ce pot face. Și sunt de răsul și

batjocura străinilor ai căror preoți sunt îmbrăcați pe lângă noi, în purpură și vison.

Și apoi să nu se uite, că noi suntem slujitorii acelei biserici române, care a fost întrecut cetatea nebiruită a sufletului românesc, în bisericuțele de lemn așezate unele în câte-o margine de sat s'a păstrat legea și limba românească precum și credința într'un viitor mai bun, de zidurile ei s'au sfărâmat, toate atacurile vrăjmașilor noștri, și că au ajuns aceste zile mărețe în istoria neamului trebuie să o mulțumim în primul rând bisericii române și a celor umili și vrednici slujitori ai ei, cari au fost preoții români. Și să se știe, că biserica va rămânea și pe viitor scutul apărător a tot ce e românesc; soarta neamului e strâns legată de biserica sa. Impreună vor trăi sau vor peri, dacă așa le va fi destinul, însă dacă vom nesocoti biserica, nesocotim legea și trebuie să o știe fie care, că legea noastră e românească, căci în decursul veacurilor de grea cumpănă s'a înfrățit sufletul românesc cu legea creștinească și s'a format legea acea adevărată ortodoxă-română, căreia poporul nostru ia dat numirea de „legea românească”.

Și când munca subversivă a dușmanilor neamului de a slăbi credința poporului român în biserica și legea românească — ajutați și de unii români cari își timbriteză naționalismul, cari sapă prăpastia între preot și popor — își va aduce roadele, sale nefaste, atunci va fi prea târziu, să se mai desmeticească: mărita nație Daco-Românească.

Preotul, Zărândeau.

Cercul religios B. Comloș la Jimbolia.

În 12 Sept. c. cercul religios B. Comloș s'a înfruntat în orașelul de graniță Jimbolia. Viața românească care pulsează și aici în o mare de streini, trebuie încurajată și primenită, iar viața religioasă trebuie îndrumată spre calea cea bună, care prin biserica noastră ortodoxă, duce la furticirea și vremelnică și vecinică.

A fost din acest prilej, prima manifestație nu numai religioasă, dar curat românească și ne place să amintim, că au luat parte la ea și frații de ai noștri români, de altă confesiune. Tot ce eră românesc, a fost mobilizat sufletește, pentru serviciul religios, care l-am săvârșit în sobor pe lângă protopopul Dr. Ștefan Cloroian, preoții Atanasie Todan preș. cercului, Iustin Popescu și subsemnatul.

Capela românească, care sălășluiește în o spațioasă sală a castelului, proprietate a Contelui Csekonits, este de timpuriu împopulată cu puținii țărani și cu intelectualii români, într'un număr destul de impunător. Armata este și ea prezentă prin oficerii și soldații, prin grăniceri și jandarmi. Dame, și domnișoare, copil alături de părinți, fac un tablou măreț în acea sală care nici când nu a văzut între pereții săi atâția români.

Cantorii au primit un însemnat ajutor prin învățătorii din Checea română, și astfel pe lângă o îngrijire și o atmosferă creștinească înălțătoare, se săvârșește sf. Liturghie în sobor.

La prâceasnă protopopul Dr. Ștefan Cloroian, prin o predică frumoasă și avântată, vorbește mulțimei credincioșilor, despre cea mai frumoasă limbă din lume, limba iubirii creștine, prin care se pot înțelege toți oamenii de pe pământ chiar fără de cuvinte. Patetic desvoltă, conștiința recunoașterii că, răspunzători pentru puțină iubire creștină și răspunzători pentru relele mari și păcatele grele din lume, sunt toți oamenii, dar mai cu seamă intelectualii, cari ar avea datorința a premerge cu bune exemple celor incuți. Aduce exemple mișcătoare. Scoate la iveală tipul omului de azi, care se asemănă foarte mult cu Pilat din Pont, și care în fața răspunderilor, nu are o ținută demnă, ci caută asemenea prototipului, să-și spele numai mâinile. Apelul către intelectuali, în o formă poetică și convingătoare, de a se înșiră în ceata bunilor creștini a fost de o frumusețe rară.

După săvârșirea sf. Liturghii, preoții adunați, au ținut și obicinuita conferință preoțască la Primărie.

Președintele cercului rel. At. Todan își cetește cuvântul de deschidere, un bine întocmit tratat în care mai multe chestiuni din viața pastorală a satelor, punând în discuție rezolvarea câtorva probleme de actuală și grabnică îndreptare. Stăruie îndeeosebi asupra disciplinei ce ar trebui să domnească în biserica ortodoxă și cere concursul fraților preoți pentru o cât mai temeinică lămurire a chestiunii.

Se intră în meritul chestiunii și după discuțiuni mai lungi la care iau parte protopopul Dr. Șt. Cloroian și subsemnatul, se ajunge la stabilirea unor propunerii, cari redată pe larg în procesul verbal să formeze un punct de mai largă discuțiune la adunarea despășământului.

După ce președintele cercului, hotărăște împreună cu adunarea pentru proximal cerc religios, și după ce păr. protopop, cetește actul Ven. Consistor referitor la misiunile ce sunt a se inaugura și pledează pentru neîntârziata lor inaugurare; hotărându-se intervenția la forurile competente pentru reglementarea acelor preoți cari fără motive absentează consecvent dela adunarea cercului chiar și când au de prelucrat predici ori conferințe — cum e cazul adunării de azi —, se închide conferința. Cu conștiința împăcată, că am putut cu acea ocaziune contribui efectiv la înălțarea sufletească a poporului român de aici ne-am despărțit provăzuți și cu bogate merinde pentru hrana păstorilor noștri.

Grigorie Vermeșan,
paroh.

INFORMAȚIUNI.

Personale. În 8 Octombrie a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa, va pleca la Sibiu pentru a participa la ședințele Consistoriului Metropolitan. Iar din Sibiu va pleca la București, ca să ia parte la măritul Congres național-bisericesc și apoi la deschiderea corpurilor legiuitoare, ce se va face în 15 Octombrie a. c.

Sfințire de biserică. Duminică în 3 Octombrie l. c. P. S. Sa Episcopul nostru eparhial va sfinți biserică nou edificată din Târgoviște, protopopiatul Belintului. Tot în aceeași zi după masă, va face vizitație canonică în parohia Balint, comună care este sortită să fie sediul unui nou protopopiat ce se va înființa.

Ministrul Goldiș la Arad În ziua de 25 Septembrie a. c. dl. Ministru Vasile Goldiș a sosit în orașul nostru, pentru scopuri strict familiare. În restul dl. Ministru al cultelor a participat la inaugurarea casei culturale din Milova, a cersetat pe P. S. Sa părintele Episcop Grigorie și în birourile Consistorului s'a întreținut în mod afabil și colegial cu funcționarul Consistorului.

Intoarcere dela rătăcirea sectară. Aflasem cu părere de rău, că Necșa Gligor din Agriș și Ignișca Ștefan din Spineni, căzuseră în rătăcirea sectară. Acum, dându-și seamă de rătăcirea lor, au făcut declarații de căință și că vor fi cei mai credincioși fii ai bisericii. Despre hotărârea lor s'a luat act cu multă plăcere.

Maî aflăm despre un caz și mai caracteristic, de pe Murăș, că o întreagă comunitate baptistă se spulberă.

Se desmetesc omnenii noștri, purtați până aci de nas de cătră celce-și umplu, pe contul lor, buzunarele cu — dolari.

Petrecerea Societății tinerimii adulte Sf. Gheorghe. Din inițiativa P. S. S. D-lui Episcop Grigorie în întreagă dieceza Aradului s'au înființat o mulțime de Societăți a tinerimii adulte Sf. Gheorghe, a căror scop este — pe lângă alte preocupări morale — și apropierea tineretului de biserică.

Cu o asemenea Societate se poate mândri și orașul Timișoara grație muncii fără preget ce o depune harnicul nostru preot-profesor M. Șora, de curând distins cu brău roșu de Prea S. Sa pentru meritele Sale pe teren bisericesc.

Duminică în 19 Sept. a avut loc în localurile Berăriei din Fabric o petrecere cu un program bogat și bine executat de membrii acestei societăți. Președintele Societății prin o frumoasă cuvântare arată importanța și scopul urmărit de Societate, singura care are printre cele dintâi preocupări educația sufletului prin exemplele cât de bogate ce ni le oferă cărțile sfinte.

Au fost de față deputatul G. Andraș, un frumos număr de învățător, intelectuali și meseriași din Fabric, petrecându-și bine până 'n zori.

Petrecerea pe lângă succesul moral a avut și unul material prin serbarea de struguri. Prima petrecere de sigur va fi un stimulent prețios pentru tinerimea din loc care îmbrățișează din ce în ce mai mult problemele de interes bisericesc.

Inceputul anului școlar la liceul „Moisă Nicoara“ Duminică în 27 Sept. s'a făcut inaugurarea unui nou an școlar la liceul de băieți „Moisă Nicoară din Arad.

La ora 9 întreagă tinerimea școlară, împreună cu corpul profesoral și mulți părinți de ai școlărilor s'au întrunit în sala festivă a liceului, unde preotul Sabin Stefea, profesor de religie, a făcut sfințirea apelor și chemarea Duhului sfânt, după care într-o cuvântare potrivită și bine simțită arată școlărilor datorințele față de școală și de biserică. Punând în vedere elevilor, că școala împreună cu biserică au să formeze pe noii cetățeni și creștini adevărați, cari apoi la timpul lor au să devină folositori neamului și bisericii.

Cu deosebire acum, când credința la mulți este așa scăpătată, trebuie să o înscriem în sufletul creștinilor și aceasta o facem cu școlarii începând de pe băncile școlii.

După aceasta vorbire a păr. Sabin Stefea, ține și directorul liceului o frumoasă cuvântare, în care deasemenea îndeamnă pe școlari la diligență și sriguință, cu atât mai vărtos, ci văd slabele rezultate dela examenele recente.

Cu acestea se încheie serbarea de deschidere a noului an școlar.

Școlarii se conduc în clase unde li-se cetesc legile școlare de către diriginții claselor, iar în ziua următoare s'au început lecțiile regulate.

Rectificare. În articolul despre sfințirea bisericii din Buhani, publicat în Nr. 38 al acetui organ, nu a fost relatat următorul fapt: Răspunsurile liturgice precum și celelalte cântări bisericești, au fost cântate cu multă evlavie de corul tineretului din Buhani, condus cu mare istețune de tinărul universitar N. Ageu, fiul învățătorului P. Ageu din Buhani.

Iar în articolul despre sfințirea bisericii din Pleșcuța publicat în Nr. 39 al acestei reviste, în locul unde se vorbește despre vrednicia celor ce au muncit la edificarea bisericii din Pleșcuța, din eroare a rămas afară numele preotului Cornel Micluța, care încă își are partea sa de muncă și osteneală, la înălțarea acestui lăcaș de mărire Dumnezeiască.

O nouă criză politică în Rusia sovietică. „Prager Presse“ comunică din Moscova:

„Al 15 lea congres al partidului comunist va fi convocat la Moscova în ziua de 15 Octombrie. Deoarece toate congresele partidului au de obicei loc în luna Decembrie, se crede că prezenta adunare se convoacă prea de timpuriu.

Aceasta se datorește în parte faptului că opoziția duce o acțiune intensivă, bine înțeleasă, în strict secret. Organele partidului sunt acum convinse că curentul opoziționist nu este lichidat complet prin decizia comitetului central din luna Iulie.

Ca bază ideologică a activității opoziționiste a servit divergență de păreri între majoritatea leninistă și minoritatea partidului a cărei ideologia e cunoscută sub denumire de „troțchism”.

„Troțchismul” de toate culorile se simt destul de puternici ca să provoace, la un moment dat, o discuție deschisă, să deslănțuiască o luptă în sânul partidului și să ajungă la legalizarea existenței fracțiunilor de partid.

Criza în Spania După cum se știe, șefii partidelor speciale au hotărât să ceară abdicarea regelui, dacă aceasta va însoți decretul despre convocarea adunării consulatative.

Aceasta demonstrație va rămâne pur platonice dacă nu va fi sprijinită de armată.

Un ordin al lui Primo de Rivera ține gata toate unitățile militare. Fiecare regiment e păzit de un detașament de pază, credincios lui Primo de Rivera.

În timpul unei lupte cu taurii, la care au participat peste 15000 de spectatori, publicul s'a manifestat contra lui Primo de Rivera.

Când a intrat în lojă fostul ministru Sanchez Nerma publicului a manifestat furtunos, s'înd pe matador să se închine în fața ex-ministrului.

Tăcere de mormânt domnia pe când matadorul a trecut în dreptul lui Primo de Rivera.

Polonia și sovietele. Trimisul sovietelor la Varșovia, Voicov, a înmănat guvernului polonez o notă prin care guvernul sovietic protestează contra sborurilor aviatorilor militari polonezi deasupra teritoriului sovietic.

Presa poloneză, declară din surse demne de încredere, că pretențiile sovietelor s'nt lipsite de orice bază și că ultima notă nu este decât continuarea campaniei pe care o duc sovietele contra pretenției tendințe militariste a Poloniei.

Fuziune. Ziare de zi aduc știrea că partidul național condus de dl Maniu a fuzionat cu partidul țărănesc. Noul partid va purta numele: Partidul național-țărănesc. Dl Iorga și aderenții săi se vor grup țărăși în partidul național-democrat, iar unii din partidul dlui Maniu nemulțumiți cu fuziunea, vor trece la liberali

CONCURSE.

În baza rezoluțiunii consistoriale No. 3700/1926. Pentru deplinirea parohiei vacante din Bărzava, să scrie concurs, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pe lângă următoarele venite:

1. O sesiune întreagă de pământ adică 32 jug. de 1100 strângimi cv., parte arător, parte fâneață.

2. Stolele legale.

3. Înregistrare dela stat.

4. Creptul de pădure și pășune.

5. Locuință cu 2 camere în casa parohială.

Parohia este de clasa a II-a.

Alesul va plăti toate dările publice după venitul parohiei sale și va catchiza, fără nici o renumerațiune dela parohie, elevii școlilor din loc.

R-fiectanții își vor înainta recursurile, ajustate cu documentele necesare și adresate comitetului parohial din Bărzava, la oficiul protopopesc ort. rom. din Rădona și se vor prezenta în vreo Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Bărzava — pe lângă stricta observare a dispozițiilor regulamentului pentru parohii — să-și arăte desteritatea în oratorie și rituale.

R-fiectanții din alte dieceze au să dovedească consensul P. Sfințitului Părinte Episcop diecezan, că au voie a recurge la această parohie.

Din ședința dela 29 August 1926.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Procopie Givulescu m. p. protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III. Revetș se publică concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiu:

1. Casa parohială și supraedificate.

2. Sesta parohială cea veche din 13 1/2 jug. cad. și înregistrare de 18 jug.

3. Două cânepiști.

4. Dreptul de pășunat pentru vite.

5. Competință de lemne din pădure, ca până aci.

6. Stolele birul legal.

Atesul va predică tot la 2 săptămâni, va catehiza fără dotație separată și va plăti imozitele către stat și comună după beneficiul său.

Recursurile se vor înainta Oficiului protopresbiterial din Buteni. La ajustarea recursurilor și la prezentarea în sf. biserică sunt a se observa normele în vigoare.

În înțelegere cu comitetul parohial.

Ord. Cons. No. 3791/926.

F. Roxin: protopresbiter.

—□—

3—3

LA EXPOZIȚIA DE INDUSTRIE DIN ARAD ÎN 1903, A OBTINUT DECORAȚIE CU DIPLOMĂ DE ONOARE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE

IOSIF BISZAK

GHIOROC (Jud. Arad)

SE TOARNĂ ÎN DIFERITE FORME ȘI MARIMI CU INSCRIȚII SPECIALE PE CORP LUCRATE DIN MATERIE PRIMĂ ȘI CU PREȚURILE CELE MAI MODERATE.

DORITORII SE POT ADRESA ÎN SCRIS PENTRU RELAȚII.

CATALOG LA CERERE GRATIS.

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.